

ÓBUDAI EGYETEM

U
N
I
V
E
R
S
I
T
A
S

B
U
D
E
N
S
I
S

Diplomás pályakövető rendszer 2011.

A kiadvány a diplomás pályakövető rendszer keretei között a TÁMOP -4.1.1-08/2/KMR-2009-0005 Társadalmi Megújulás Operatív Program, Hallgatói és intézményi szolgáltatásfejlesztés a felsőoktatásban (Új Magyarország fejlesztési terv) című pályázat támogatásával készült.

**Az Óbudai Egyetem
2011-es hallgatói motivációs és a
2008-ban, 2010-ben végzett diplomások vizsgálata**

Szerzők:

Dr. Gáti József, Göndör Vera, Kertész Zoltán, Dr. Koczor Zoltán

Óbudai Egyetem

Budapest, 2011

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	4
2. Felmérési módszertan	5
3. A felmérési minta reprezentativitásának vizsgálata	7
3.1. Aktív hallgatók motivációs felmérésének reprezentativitása	7
3.2. Végzett hallgatók pályakövető felmérésének reprezentativitása	9
4. Az aktív hallgatók eredményeinek értékelése	10
4.1. Az aktív hallgatók kapcsolódása a munka világhoz	10
4.2. Az aktív hallgatók nemzetközi tapasztalatai, a jelenlegi képzésével kapcsolatos kérdések	11
4.3. Az aktív hallgatók tervei a jövőre vonatkozóan	13
5. Diplomások eredményeinek értékelése	17
5.1. Átmenet a felsőoktatásból a munka világába	17
5.2. Munkaerő-piaci életút	20
5.3. Jelenlegi munkaerő-piaci helyzet	22
5.4. A megkeresés alapjául szolgáló képzés értékelése	24
5.5. A felnőttképzéssel kapcsolatos igények	27
6. Összefoglaló	30

1. Bevezető

Intézményünkben az évtizedek óta meglévő értékek fenntartása érdekében tudatos minőségfejlesztést végzünk. Ehhez a folyamatok szabályozását biztosító ISO 9001-es rendszerünk csak a fejlesztések lehetőségét biztosította. Ma már egy TQM szemléletű, az oktatói környezetre adaptált rendszerkörnyezetben többkörös felmérés szolgáltatja a minőségtervezés alapjait. Míg a belső körök felmérései évek óta szolgáltatják a szükséges információkat, a diplomások bevétele mérésére a pályázati keretek között újonnan kerül kialakításra.

A diplomás pályakövető rendszer (DPR) kidolgozását a TÁMOP -4.1.1-08/2/KMR-2009-0005 Társadalmi Megújulás Operatív Program, Hallgatói és intézményi szolgáltatásfejlesztés a felsőoktatásban (Új Magyarország fejlesztési terv) című pályázata támogatta. A vizsgálati eredmények hasznos információtartalmáért különös köszönet illeti a válaszadásra hajlandó hallgatóinkat és végzettjeinket.

- A hallgatói motiváció felmérés célja, hogy információt gyűjtsünk aktív hallgatóinktól, hogy miként tervezik jövőjüket. Ehhez kívánjuk a képzést és a jövőbeli kapcsolattartást jobbá tenni.
- A végzett hallgatók felmérése során a jövőbeli terveken túl az elhelyezkedéssel kapcsolatos információkat, illetve intézményünk volt hallgatóink általi megítélését kívánjuk megismerni néhány év távlatában, illetve rendszeres adat felvételezéssel ennek a vélekedésnek a trendjéből kívánunk használható következtetéseket tenni.

A kérdésekre adott válaszokat intézményi szinten és országosan dolgozzuk fel a Diplomás Pályakövetési Rendszer nevű program keretében.

A felméréssel és a levont következtetésekkel egyrészt szeretnénk támogatást adni a munkaerőpiacon információt igénylő végzettjeinknek a döntéseik helyes meghozásához, tudásszerzési lehetőségeikről, a szakmaterületi versenyhelyezeten belüli objektív helyzetükről, másrészt a válaszok alapján egyetemünk működését is szeretnénk hatékonyan javítani.

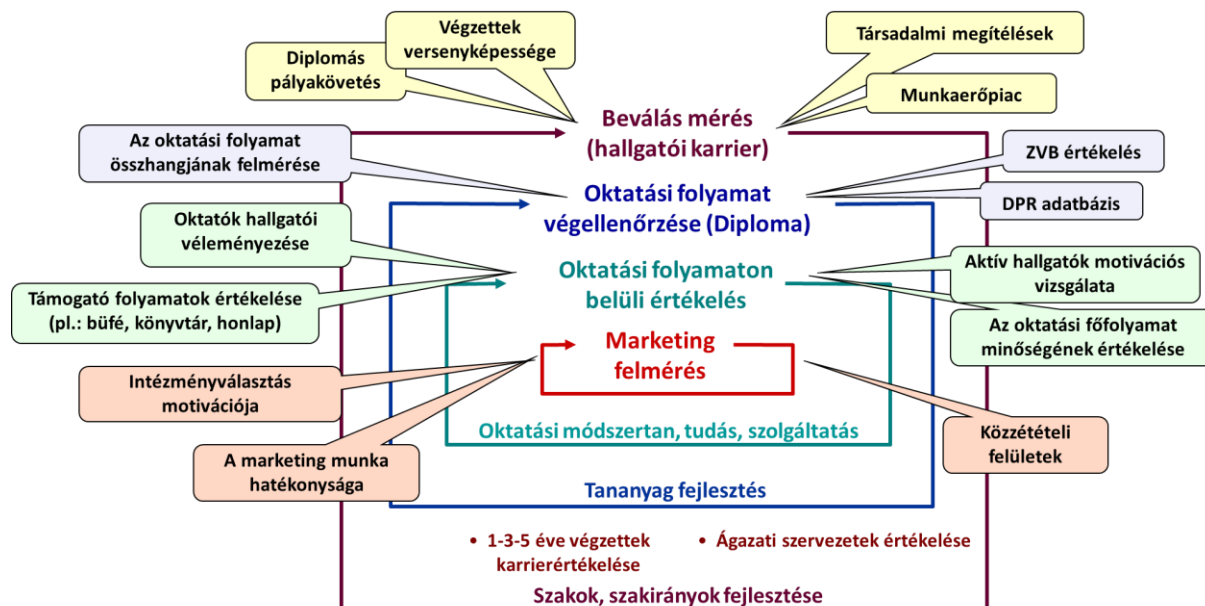
A jövőben a pályakövetési célú megkeresések a hallgatók számára éves gyakorisággal, a végzettek számára tágabb időközönként, de ugyancsak ciklikusan ismétlődnek. A kapott eredmények alapján a válaszadók rendszeresen kapnak a helyzetükre vonatkozó információkat és híreket a munkaerő-piaci önismeretükhöz és a továbbképzési lehetőségeikről.

2. Felmérési módszertan

Az egyetem minőségirányítási rendszerén belül a vizsgálatokat a visszacsatolások érdekében az oktatási életciklus különböző pontjain végezzük. Az egyes felmérések önmagukban értelmes célkitűzések mentén végezhetőek, de az egyes eredmények kapcsolata is több hasznos információt tartalmaz. A hallgatók folyamatos igényváltozása felmérésének és a visszacsatolás során történő tudatosításnak hasznos eredményei lehetnek. A négykörös felmérési modellben az oktatási cikluson belül eltérő pontokon valósul meg az értékelés, mely elsősorban a megkérdezettek rálátásában különbözik. A diplomás pályakövetés és a hallgatói motivációs vizsgálatot ebbe a felmérési rendszerbe illetetten végezzük.

1. ábra: A DPR helye a négykörös felmérési modellben

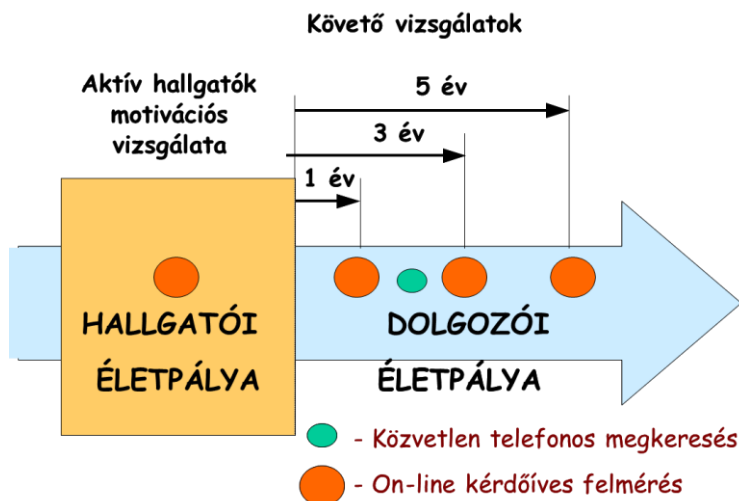

Az Óbudai Egyetem a hallgatói motivációs felmérést, illetve a végzett hallgatók pályakövetési vizsgálatát on-line standard kérdőíves adatfelvétellel valósítja meg. A felmérések szakmai koordinációját a Minőségirányítási központ valósítja meg.

A hallgatói motivációs felmérésben az intézménybe beiratkozott, aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező hallgatók vettek részt. A felmérésben érintett volt valamennyi évfolyam és tagozat hallgatója.

A felméréshez a hallgatók a Neptun rendszerben megadott e-mail elérhetőségen keresztül kaptak értesítést. A válaszadáshoz egy on-line kérdőívhez kellett belépni. A felmérés lezárása előtt valamennyi hallgató figyelmeztető jelzést kapott a felmérés lezárására vonatkozóan, illetve visszajelzést kaptak az eddigi résztvevők a támogató közreműködésükért. A felmérés ideje: 2011. május.

2. ábra: A DPR felmérések időbeli megoszlása

A végzett hallgatók pályakövető vizsgálata az egy, három és öt éve végzett hallgatók megkeresésével történik. A végzett hallgatók megkereséséhez már a felmérést megelőző években történt adatgyűjtés. A záróvizsga időszakában elérhetőségüket és hozzájárulásukat kérjük a későbbi megkereséshez. A pályakövetéshez a záróvizsgát tett hallgatókat e-mailes levéllel kerestük meg, melyben egy on-line felmérésben való részvételre kértük őket. Az előzetesen gyűjtött adatok alapján 2011-ben az egy és három éve végzett hallgatók megkeresésére volt módunk.

A kérdőív felépítése a következő tartalmi elemekre bontható:

Aktív hallgatóinak motivációs vizsgálata	Végzett hallgatóinak pályakövető felmérése
Bevezetés	Bevezetés
Kapcsolódás az intézményhez	Az elvégzett képzés kezdete, jellemzői
Egyéb felsőfokú tanulmányok	Egyéb felsőfokú tanulmányok
Nemzetközi tapasztalatok	Átmenet a felsőoktatásból a munka világába
Kapcsolódás a munka világához	Munkaerő-piaci életút
Személyes adatok	Jelenlegi munkaerő-piaci helyzet
Jelenlegi képzésével kapcsolatos kérdések	Személyes adatok
Tervek a jövőre vonatkozóan	A megkeresés alapjául szolgáló képzés értékelése

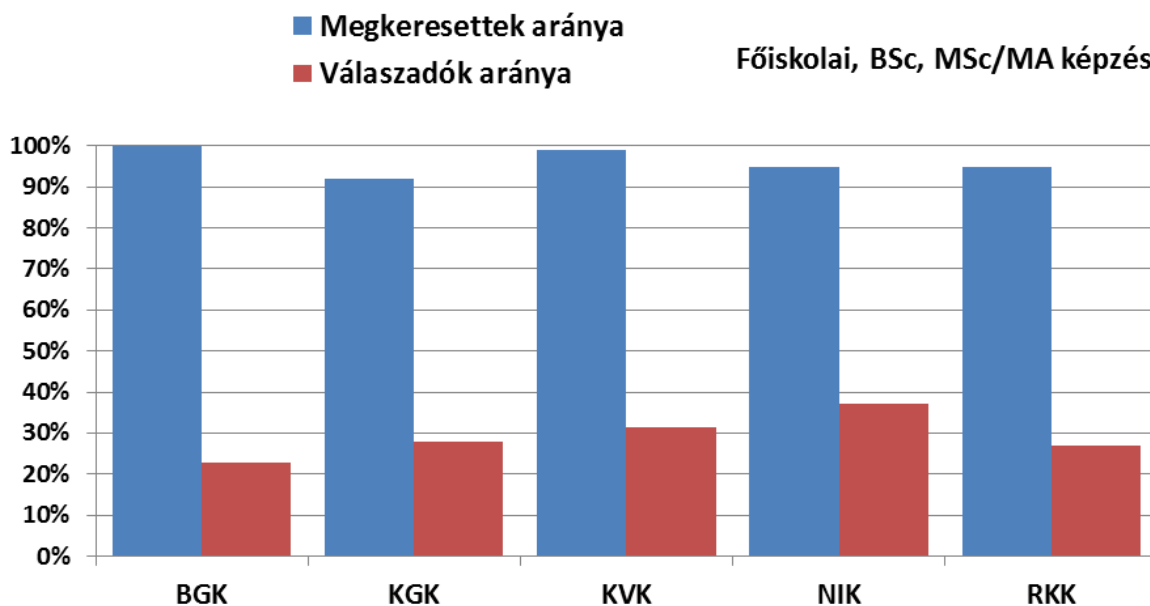
3. A felmérési minta reprezentativitásának vizsgálata

3.1. Aktív hallgatók motivációs felmérésének reprezentativitása

Az aktív hallgatók felmérése előtt értékelést végeztünk a válaszadás ösztönzésére alkalmas megoldásokról. Jelen felmérésben az ösztönzésre kizárólag a levél útján történő, ismételt biztatást használtuk, valamint felajánlottuk, hogy a válaszadók között kisorsolunk 5 napi Sziget-jegy belépőt. 2756 értékelhető válasz érkezett. A teljes hallgatói létszámmra vetítve (9849 fő) ez 28%-os válaszadási arányt jelent, mely lényegesen meghaladja az előző évi 19%-ot. Ez az eredmény országos viszonylatban is jelentős.

A felmérés reprezentativitása a fajlagos mutatók és a későbbi megoszlások áttekintése alapján elfogadható mértékű. Az eredmények ennek alapján megalapozott következtetésekre elsősorban a nappali képzéssel kapcsolatosan adnak lehetőséget.

3. ábra: A hallgatói motivációs felmérésben potenciálisan részt vevők és a válaszadók megoszlása karonként feldolgozva

1. táblázat: A válaszadó aktív hallgatók szakok szerinti megoszlása

	Képzési szint	Szak megnevezése	Aktív hallgató		
			Hallgatói létszám [fő]	Válaszadók [fő]	Válaszadási arány
BGK	BSc ¹	Műszaki szakoktató	4	2	50%
	H ² , BSc	Gépészmérnök	1168	261	22%
	H, BSc	Had- és biztonságtechnikai mérnök / Biztonságtechnikai	352	78	22%
	BSc	Mechatronikai mérnök	274	69	25%
	MSc ³	Mechatronikai mérnök	24	4	17%
	MSc	Biztonságtechnikai mérnök	118	24	20%
KGK	BSc	Gazdálkodás és menedzsment	444	123	28%
	BSc	Kereskedelem és marketing	65	26	40%
	H, BSc	Műszaki menedzser	1527	366	24%
	H	Gazdasági informatikai	2	1	50%
	H	Informatikus közgazdász	4	1	25%
	MSc	Vállalkozásfejlesztés	258	73	28%
KVK	H, BSc	Villamosmérnök	2706	839	31%
NIK	H, BSc	Mérnök informatikus	1330	484	36%
	MSc	Mérnök informatikus	110	23	21%
RKK	H, BSc	Könnyűipari mérnök	805	192	24%
	H, BSc	Környezetmérnök	377	101	27%
	BSc	Ipari termék- és formatervező mérnök	170	56	33%
	MSc	Könnyűipari mérnök	19	4	21%
	MSc	Mérnök-tanár (gépészmérnöki, had- és biztonságtechnikai mérnöki, villamosmérnök, mérnök informatikai, könnyűipari mérnöki, gazdálkodási mérnök)	88	29	33%

A táblázatban kék dőlt betűvel jelölt szakok esetében, lebontott értékeléseket nem végzünk az alacsony hallgatói létszám vagy az alacsony válaszadási arány miatt.

¹ Alapképzés (Bsc/BA)

² Hagyományos főiskolai képzés

³ Mesterképzés (MSc/MA)

3.2. A végzett hallgatók pályakövető felmérésének reprezentativitása

A munkaerőpiacra kikerült, diplomás hallgatók felmérése során 513 fő, 2008-ben és 2010-ben végzetek válaszadó adatait dolgoztuk fel, mely az összes megkeresetthez (2613 fő) viszonyítva 19,6%-os válaszadási arányt jelent, mely lényegesen meghaladja a tavalyi 14,5%-ot.

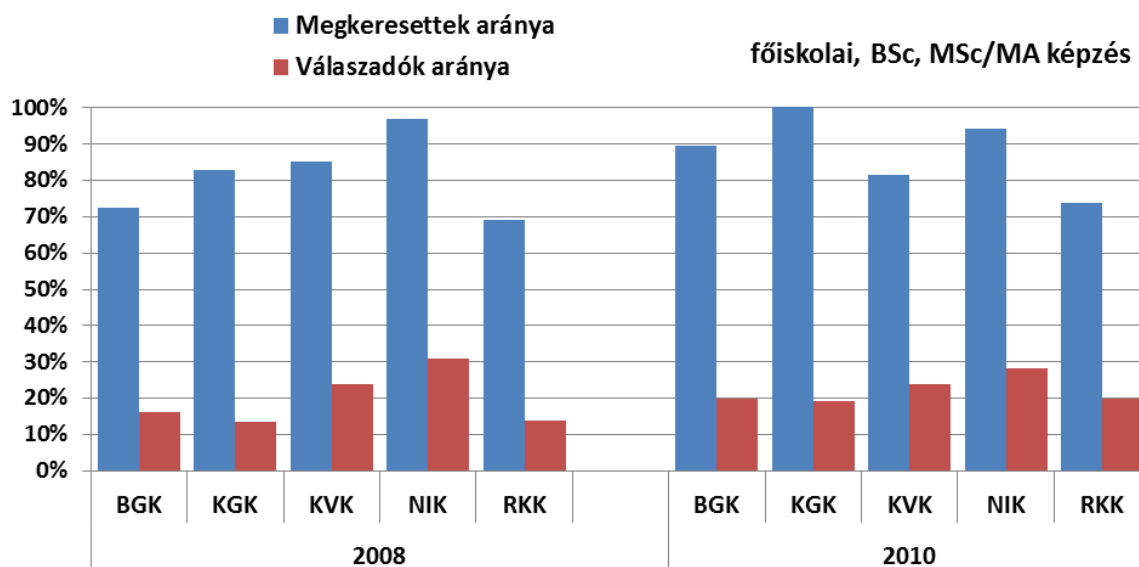
2. táblázat: A válaszadó végzetek szakok szerinti megoszlása

Képzési szint	Szak megnevezése	Végzett 2008			Végzett 2010			
		Hallgatói létszám [fő]	Válaszadók [fő]	Válaszadási arány	Hallgatói létszám [fő]	Válaszadók [fő]	Válaszadási arány	
BGK	H, BSc	Gépészmérnök	139	14	10%	103	21	20%
	H, BSc	Had- és biztonságtechnikai / Biztonságtechnikai mérnök	97	14	14%	97	20	21%
	BSc	<i>Mechatronikai mérnök</i>	/	/	/	30	3	10%
	H	<i>Mérnök tanári (műszaki)</i>	97	8	8%	24	1	4%
	MSc	<i>Biztonságtechnikai mérnök</i>	/	/	/	21	4	19%
KGK	BSc	Gazdálkodás és menedzsment	/	/	/	117	19	16%
	H, BSc	Műszaki menedzser	401	43	11%	165	46	28%
	H	Gazdasági informatikai	8	5	63%	/	/	/
	H	Informatikus közgazdász	90	6	7%	23	0	0% 0%
	MSc	Vállalkozásfejlesztés	/	/	/	91	15	16%
KVK	H, BSc	Villamosmérnök	419	94	22%	370	73	20%
NIK	H, BSc	Mérnök informatikus	67	20	30%	156	44	28%
	MSc	<i>Mérnök informatikus</i>	0	0	0%	18	2	11%
RKK	H, BSc	Könnnyűipari mérnök	219	19	9%	168	23	14%
	H, BSc	Környezetmérnök	31	5	16%	49	9	18%
	MSc	Mérnök tanár	/	/	/	26	4	15,4%

A táblázatban kék dőlt betűvel jelölt szakok esetében, lebontott értékeléseket nem végzünk az alacsony hallgatói létszám vagy az alacsony válaszadási arány miatt.

A felmérés kidolgozásakor elsődleges célunk a válaszadási részarány javítása. Ebben a folyamatban az öntudatra ható jellemzőket próbáljuk motiválásra használni. Ennek alapján az egyes karok, ahol a hallgatók végeztek, versenyhelyzetbe kerülnek, a végzetek pedig ALUMNI folyamatokat ösztönző jutalomban részesülnek. A visszajelzés magas részarányát a felmérési eredmények javítása, elmélyítése érdekében hasznosítjuk.

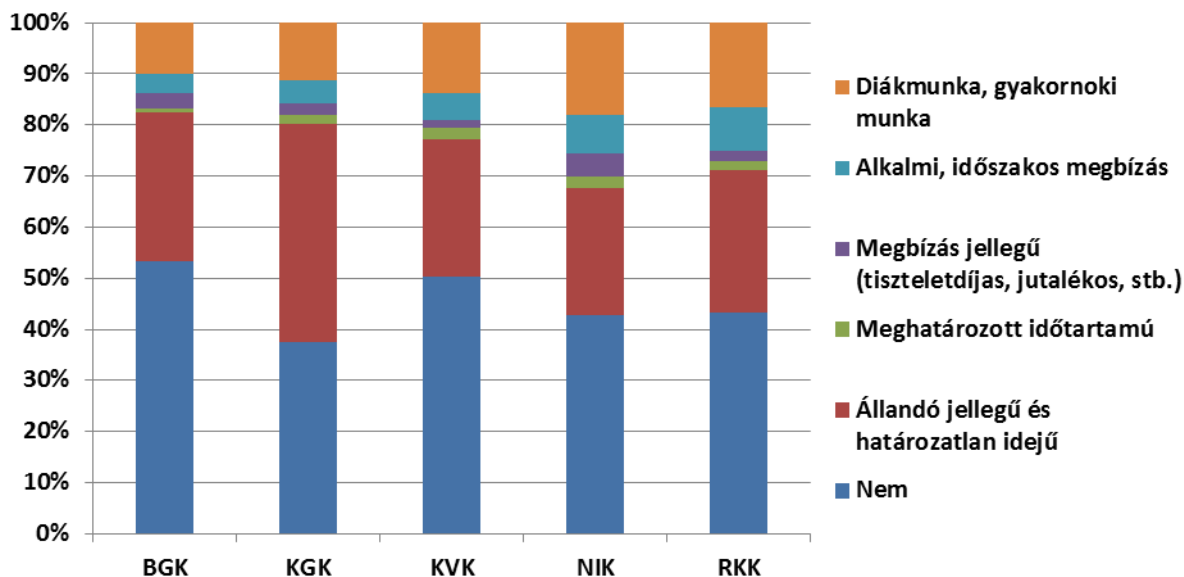
4. ábra: A pályakövető felmérésben potenciálisan részt vevők és a válaszadók megoszlása karonként feldolgozva

4. Az aktív hallgatók eredményeinek értékelése

4.1. Az aktív hallgatók kapcsolódása a munka világához

5. ábra: Aktív hallgatók munkaviszonya

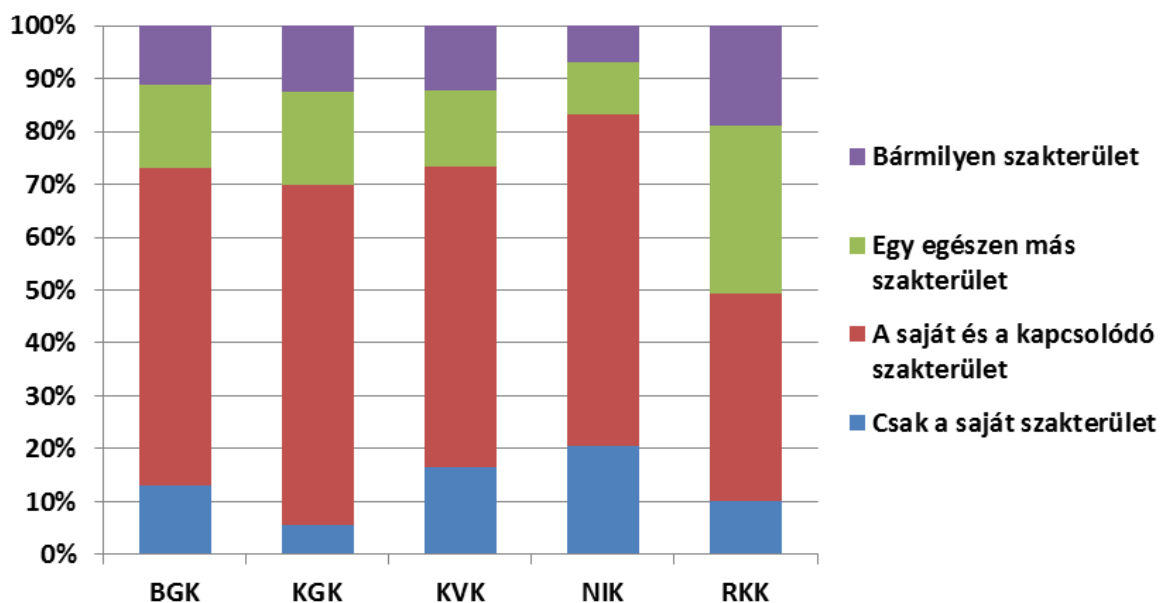

A felmérést arra vonatkozóan végeztük az aktív hallgatóink között, hogy a tanulás mellett milyen kapcsolatban állnak a munkaerő-piaccal. A hallgatók kisebbik fele tanul úgy, hogy nincs semmilyen munkaviszonya. A munkába álltak legnagyobb csoportja állandó jellegű, határozatlan idejű munkát végez. Ez arra utal, hogy a tanulásukra való koncentráció nem zavartalan, ugyanakkor megismerik a munkavégzés alapszabályait. Ez megalapozza a későbbi elhelyezkedésüket is.

A munkát vállalókat továbbkérdezve fontos ismereteket biztosít oktatásunkhoz, hogy a hallgatói időszakban végzett munka milyen mértékben kapcsolódik a tanult szak ismeretanyagához. A felmérés tanulsága szerint a szakmai területek a munka során felhasználásra kerülnek. Ez megalapozza, mintegy szakmai gyakorlatként segíti a hallgatók képzését.

6. ábra: *Véleménye szerint milyen szakterületen végzett tanulmányok felelnek meg a legjobban ennek a munkának?*

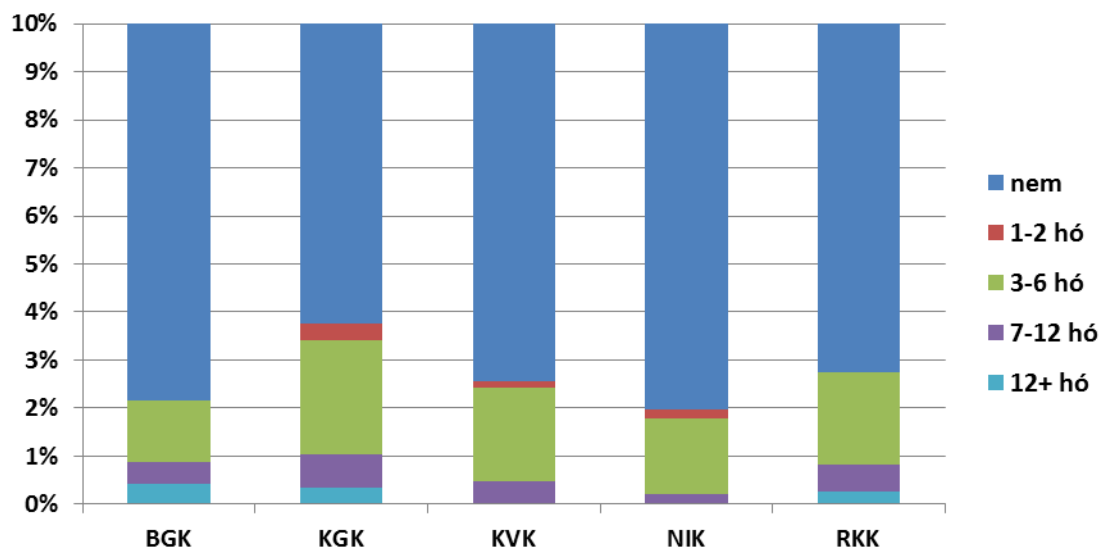

4.2. Az aktív hallgatók nemzetközi tapasztalatai, a jelenlegi képzésével kapcsolatos kérdések

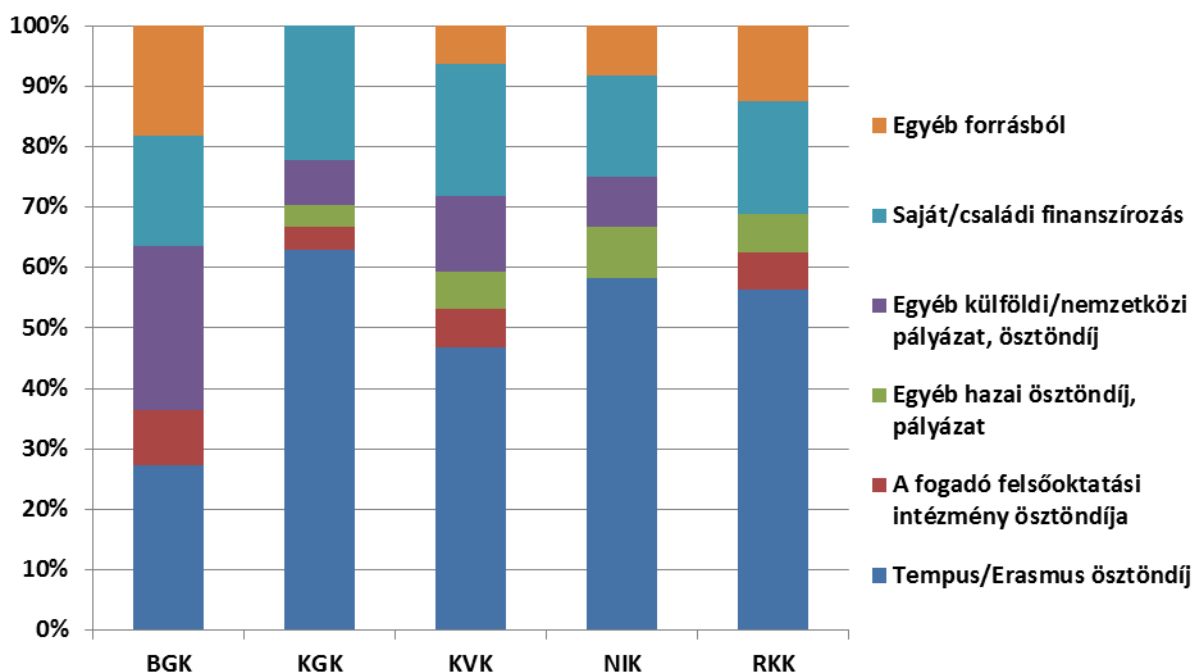
A külföldi tapasztalatszerzés hallgatóink esetében még mindig nem haladja meg a 4 %-ot. A külföldre eljutó hallgatók döntő része az Erasmus keretében kapja meg erre a lehetőséget. Ez a jellemző egy féléves képzés idejében (7. ábra) és a támogatási forma megnevezésében (8. ábra) is látható.

7. ábra: Felsőfokú tanulmányai alatt tanult hosszabb-rövidebb ideig külföldön?

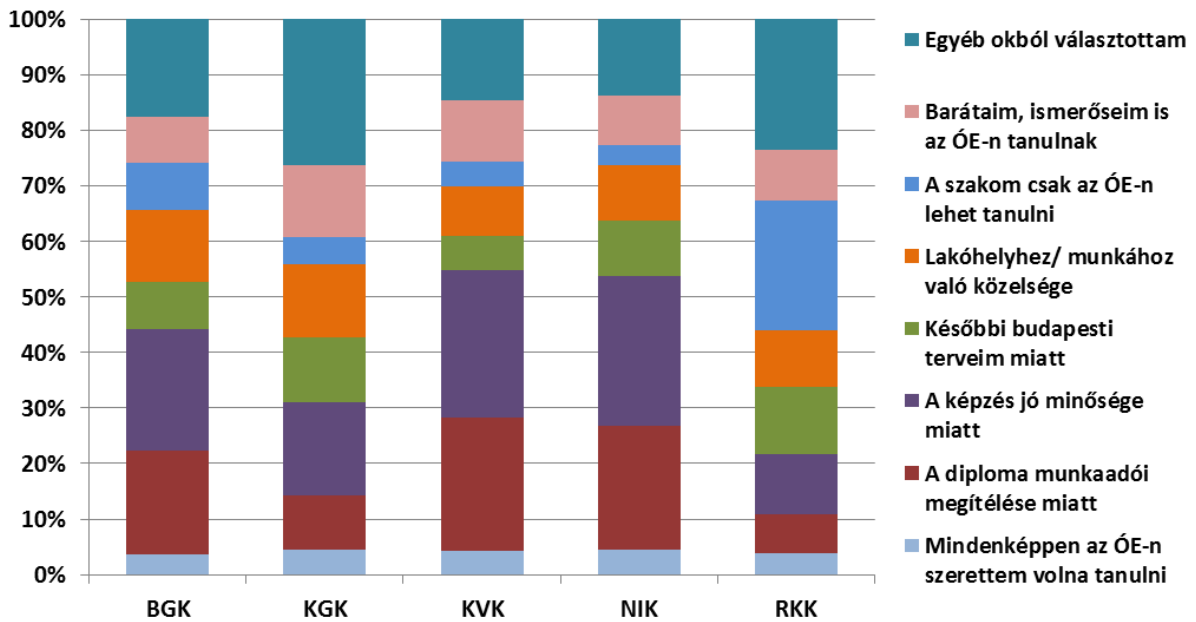
8. ábra: Milyen finanszírozással tanult ekkor külföldön? Kérjük, az összes igénybevett finanszírozást jelölje meg!

A jelenleg tanuló hallgatók még jól emlékeznek azokra a hatásokra, melyek a felsőoktatási intézmény kiválasztásánál hatással voltak rájuk. A felmérés során ezeket a tényezőket azért próbáljuk azonosítani, hogy az egyetemmel kapcsolatos információkat megfelelő módszerekkel tudjuk közzé tenni. Ez hasznos az intézménynek, mivel növeli annak esélyét, hogy minden hozzánk vágyó hallgató megtudhassa az általunk adható értékeket, s hasznos a hallgatóknak, mivel a felvettek valóban azt kapják, amire előzetesen számítottak.

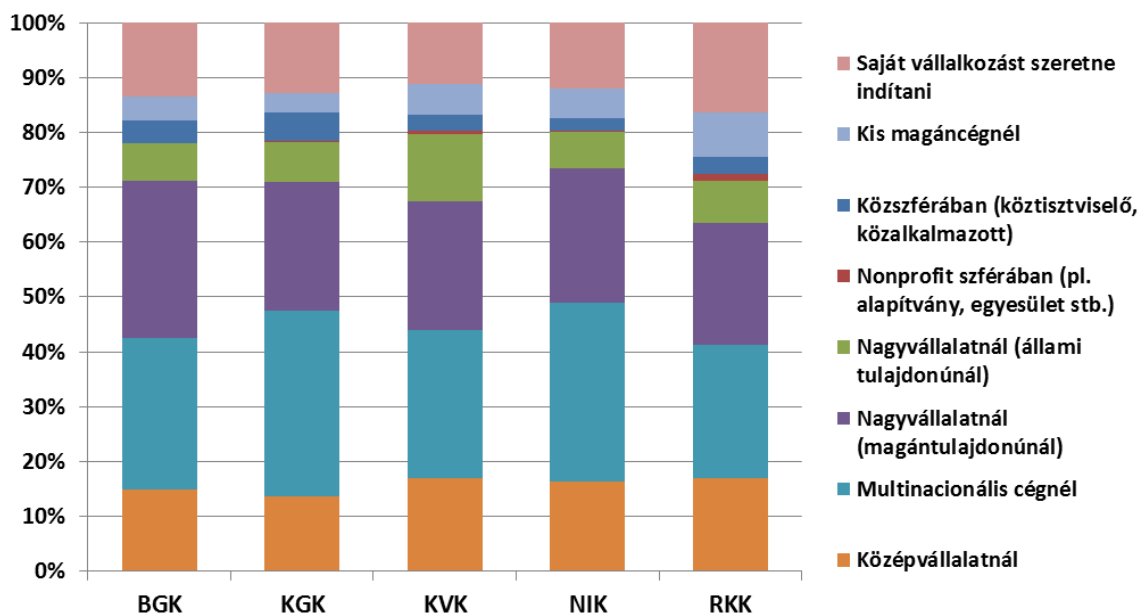
9. ábra: Mely tényezők voltak hatással arra, hogy az Óbudai Egyetemet választotta tanulása/továbbtanulása színteréül?

4.3. Az aktív hallgatók tervei a jövőre vonatkozóan

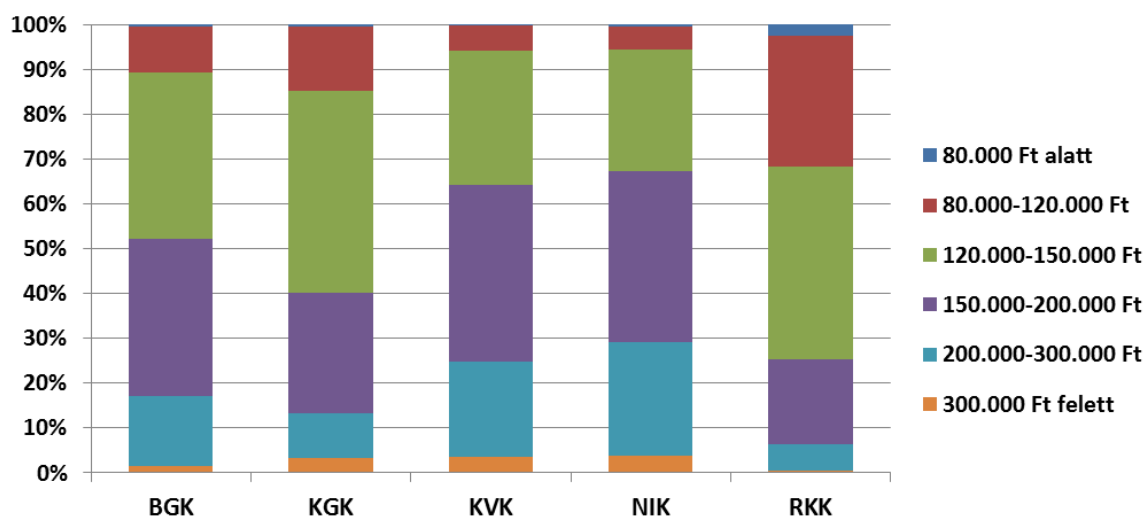
A hallgatók tanulmányaik során alakítják ki azt a jövőképet, mely a munkahelyükre vonatkozik. Az oktatásnak mindazt a működési módot, melyben a hallgatók dolgozni szeretnének kellő részletességgel ismertetnie kell az oktatási folyamat során. Ehhez a fontosabb munkavállalói kategóriák tervezett arányáról kérdezzük a hallgatóinkat. A fontosabb vállalkozási típusokkal kapcsolatos kérdések alapján már tárgyfejlesztéseket végeztünk néhány területen.

10. ábra: A tervezett jövődő munkahely fajtája

Tanulságos értékelésre ad lehetőséget az aktív hallgatók becslése saját kezdeti jövedelmükkel kapcsolatban. Mivel az adatok összevethetők az előttük 2-4 évvel járók valós jövedelmi viszonyaival, megállapítható, hogy hallgatóink reális kép alapján tervezik jövőjüket. A két érték összevetése alapján kiderül, hogy a válaszolók adatait figyelembe véve, a valóság valamivel magasabb jövedelem lehetőségét mutatja, mint a hallgatók reményei.

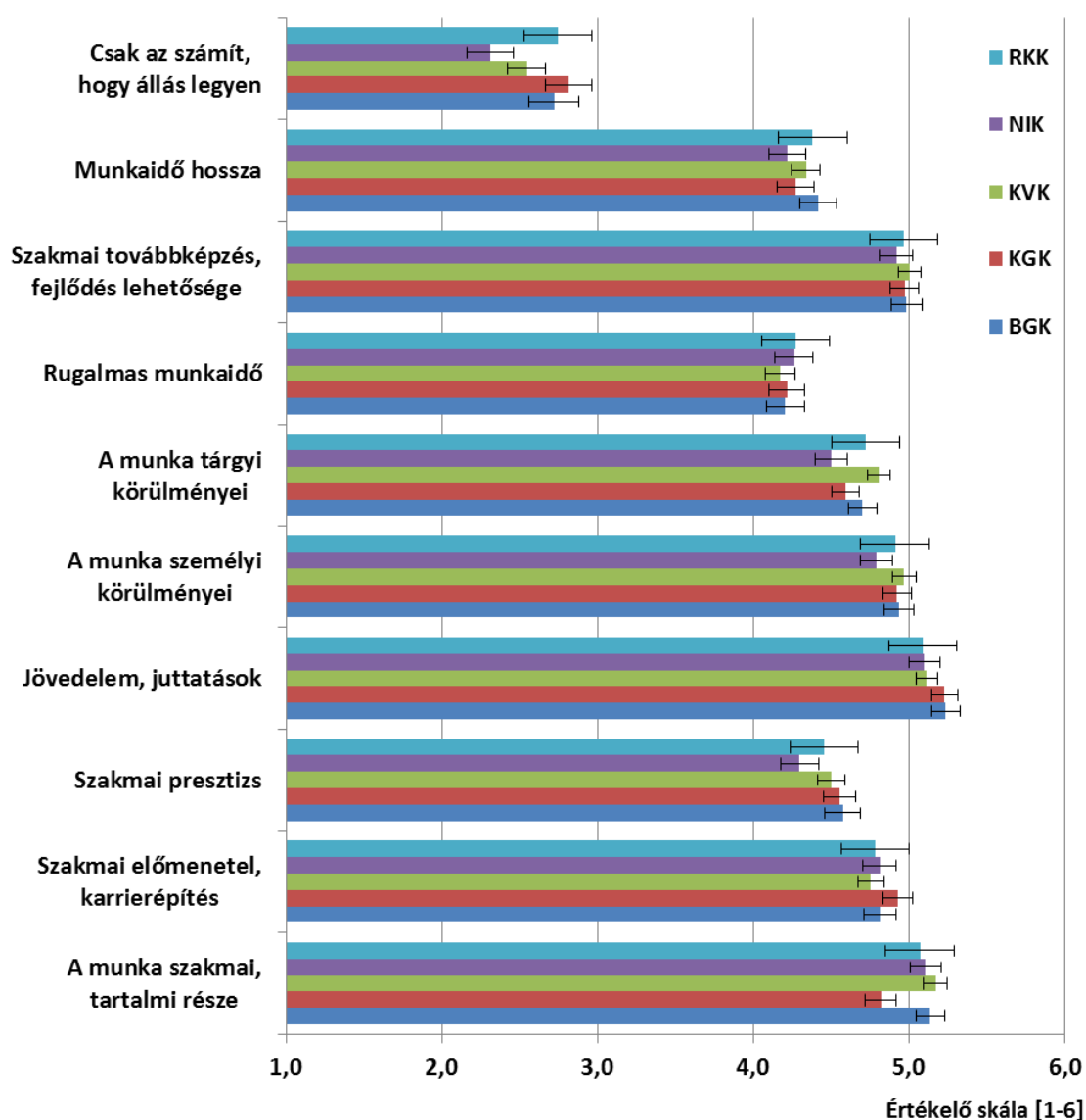
11. ábra: A megadott szak szakterületén mennyire becsüli ma Magyarországon egy kezdő diplomás nettó átlagkeresetét egy hónapban?

A motivációs kérdőív egyik meghatározó kérdésköre az aktív hallgatók számára ösztönző munkapiaci tényezőkre vonatkozik. A megközelítés szakmai szempontból jelez meghatározó területeket. Még a jövedelemnél is fontosabb a szakmai tartalom, s az élvezőnyben található a szakmai fejlődés és a szakmai előmenetel. Ez arra utal, hogy hallgatóink számára a szakterületük tartalmilag fontos, elkötelezettek annak ismerete szempontjából.

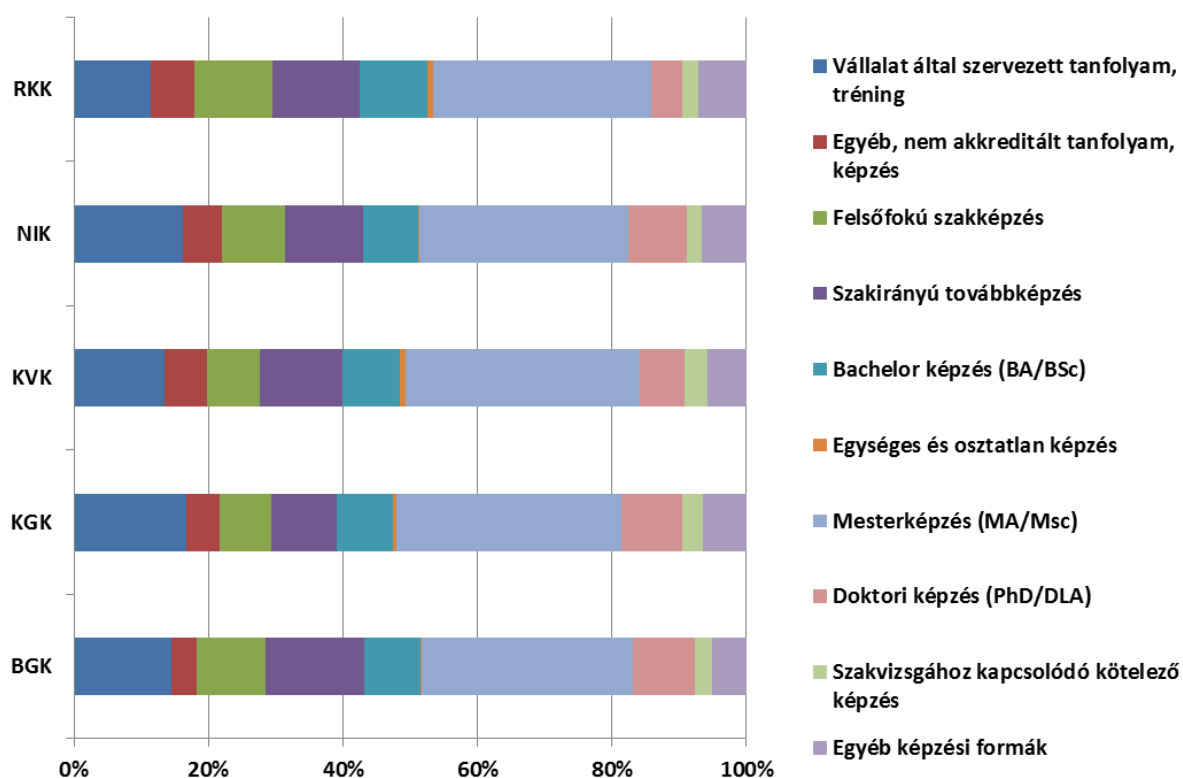
12. ábra: *Ha a tanulmányait befejezve munkát keres majd, mit gondol, mennyire fog-nak számítani a következő tényezők?*

Az iskolapadból a hallgatók által is láthatóak azok a területek, ahol továbbtanulást terveznek. Részben az oktatás sikereként értékelhető a felkeltett érdeklődés, mely aktív tanulásra készíti hallgatóinkat. Részben azonban azt a hiányérzetet is kifejezi, mely az oktatásból kényszerűen kimaradt tudás miatt keletkezik bennük. Lehetőség szerint ezeknek az igényeknek szeretnének megfelelni. Ennek érdekében vagy a tananyagot fejlesztjük, vagy a felnőttképzés kezei között hozunk létre az igényelt ismereteket adó tanfolyamokat.

13. ábra: A végzést követő továbbtanulási szándék az aktív hallgatók körében

A hallgatói motivációs felmérés részeként értékelésre kerültek a hallgatók továbbképzéssel kapcsolatos terveik. A felmérésből látható, hogy a továbbtanulási szándékukat kifejezők elsősorban a mesterképzésbe kívánnak bekapcsolódni, illetve vállalati tanfolyamok, szakirányú továbbképzések során fejlesztenék tudásukat. A doktori képzést megjelölők aránya igen jelentős. A gyakorlati tapasztalatok alapján a munkaerőpiacra kikerülve a továbbtanulási kedv csökken, a tanárképzésben részt vevők kivételével.

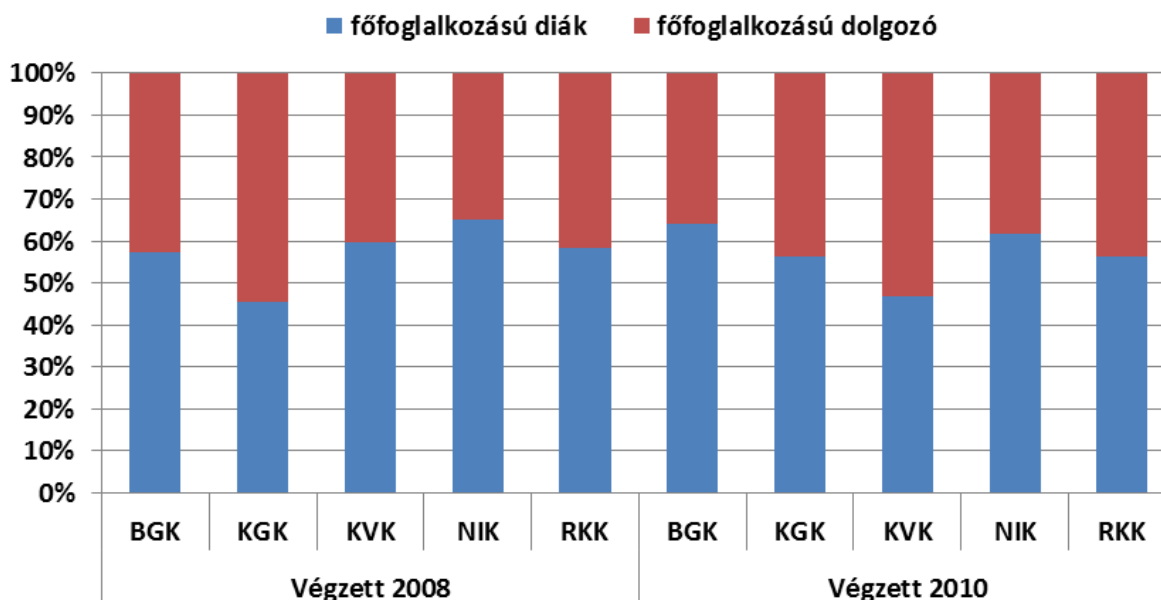

5. Diplomások eredményeinek értékelése

5.1. Átmenet a felsőoktatásból a munka világába

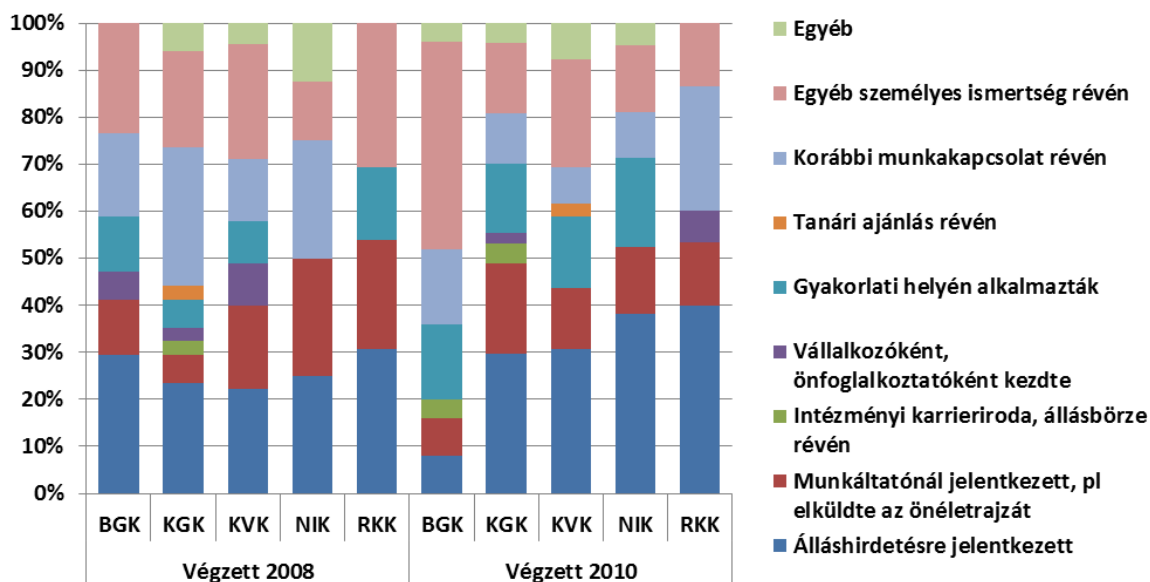
Diplomásaink munkaerő-piaci versenyképességének fontos mérőszáma, hogy a végzés után milyen gyorsan tudnak elhelyezkedni. Ehhez az elhelyezkedés módját, a munka során legjobban hasznosuló ismeretanyagot és az elhelyezkedés időjellemzőit mérjük fel.

14. ábra: *Ön a kérdőív alapjúl szolgáló felsőfokú képzése során jellemzően minek tekintette magát inkább?*

Az elhelyezkedés módjáról elmondható, hogy részben látható az elhelyezkedési gyakorlatokon a szakmai területek sajátossága, részben az intézményi rendszer sajátosságai (pl. a személyes ismeretség jelentősége, valamint az álláskeresés mai formái).

15. ábra: *Hogyan jutott ön ehhez a munkához?*

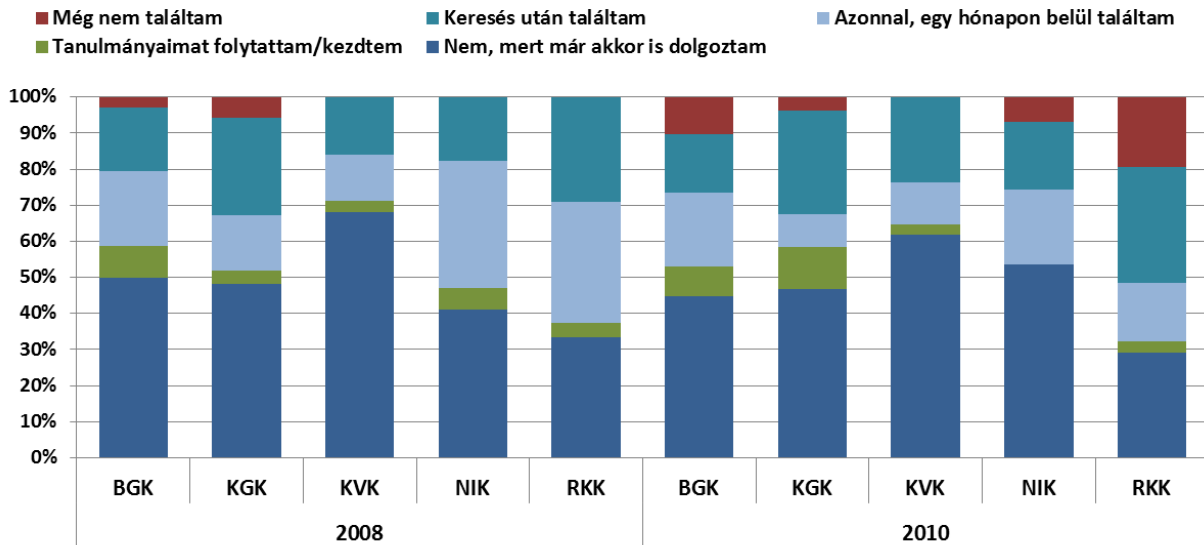
Jellegzetes egyéb módok:

- „1,5 év rendszeres, aktív diák munka után kaptam főállású pozíciót ugyanannál a vállalatnál.”
- „Microsoft rendszermérnöki képzés ideje alatt a mellettem ülő éppen rendszergazdát kerestem.”
- „Nappali tagozaton végzett tanulmányaim alatt (1986-1989) tanulmányi szerződést kötöttem a céggel.”
- „Fejvadász keresett meg.”
- „Családi cégünk alkalmazásában álltam már a tanulmányok megkezdése előtt.”
- „Volt munkahelyen ajánlották.”

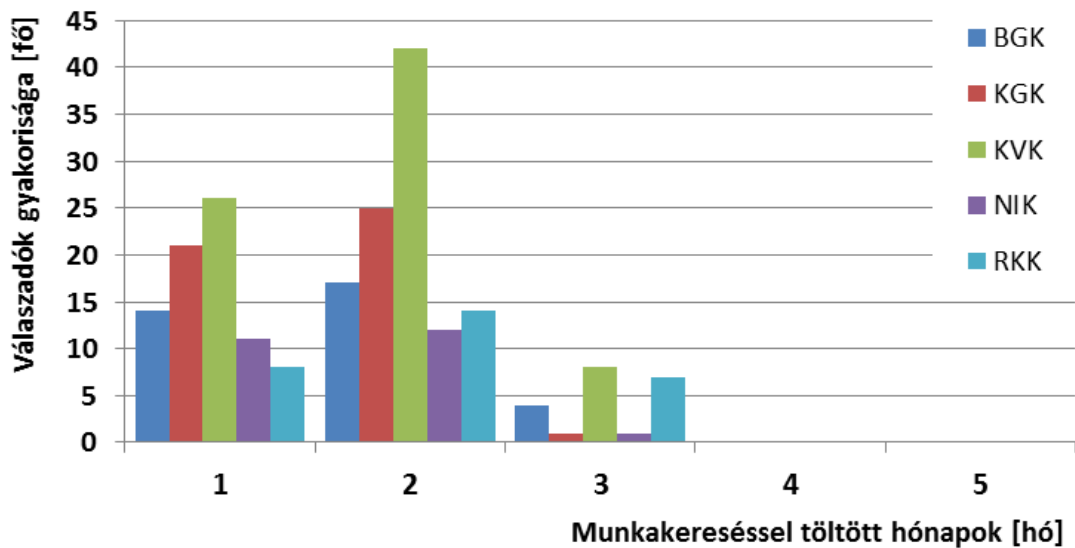
A végzés pillanatában a hallgatók jelentős része már kapcsolatban volt a munkaerőpiaccal. A többi végzett a munkába állási szándékát szinte azonnal, vagy rövid időn belül érvényesíteni tudta. Ezt az elhelyezkedési folyamatot egy-két hónappal az abszolutórium után külön vizsgáltuk. (16. ábra) Azok a végzettek, akik nem tudtak elhelyezkedni, elenyésző (3-4 %) arányban voltak a válaszadók között, azok is jellemzően az újonnan (egy éve) végzettek közül kerülnek ki.

16. ábra: Az abszolutórium megszerzése után közvetlenül keresett-e munkát, talált-e munkát?

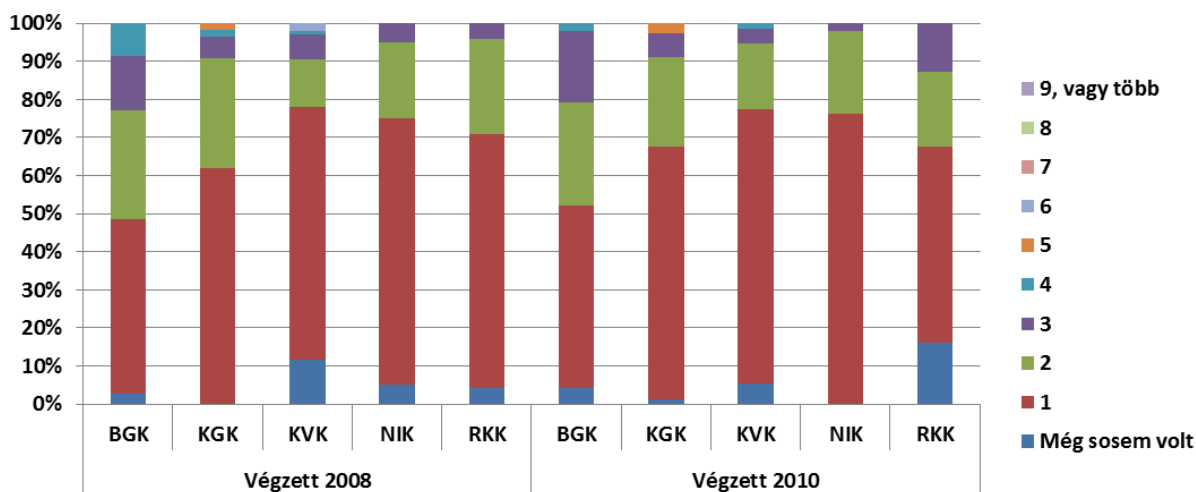
17. ábra: Abszolutórium után összesen hány hónapig kereste első munkáját?

5.2. Munkaerő-piaci életút

A munkaerő-piaci beválást jól jellemzi a kezdeti munkahely-változtatások száma. Végzettjeink nagyobbik része első vagy második munkahelyén dolgozik, vagyis stabil szakmai, munkatársi viszonyt tudott kiépíteni. Talán még ennél is pozitívabb a kép, ha a két különböző időpontban végzett évfolyam (2008, 2010) eredményeit vizsgáljuk, mert megállapítható, hogy szinte alig mutatkozik különbség a munkahely-változtatások számában. Ebből arra következtetünk, hogy a munkahelyi gyakorlatot szerző végzettjeinkhez munkahelyük is ragaszkodik.

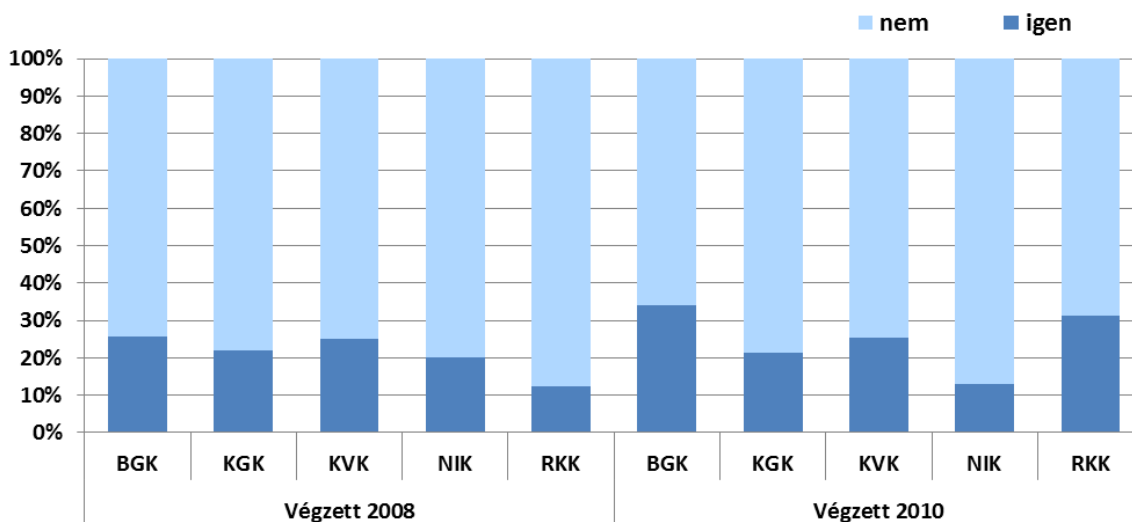
18. ábra: *Végzettségnek a megszerzése óta összesen hány főállású munkahelye, munkaviszonya volt önnek a jelenlegivel együtt?*

A munkanélküliséget azok a végzettek ismerték meg, akik kényszerből, vagy saját döntésük alapján nem helyezkedtek el azonnal. A korábbi felmérésben az egy hónapnál hosszabb időn át, szándékuk ellenére munkahely nélkül maradtak részaránya és a bármikor munkanélküliséggel élők aránya jó egyezést mutat.

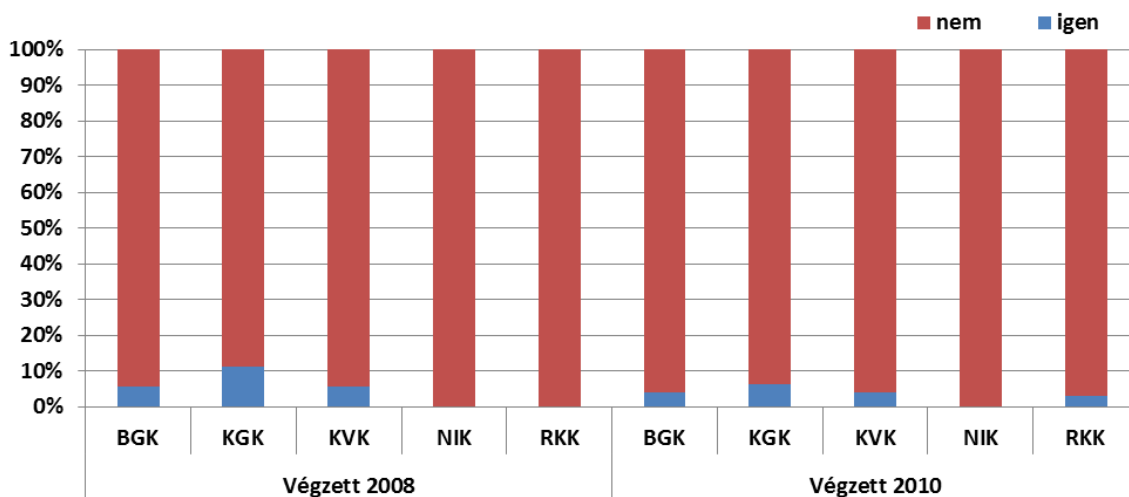

19. ábra: **Végzettségnek a megszerzése óta volt-e munkanélküli?**

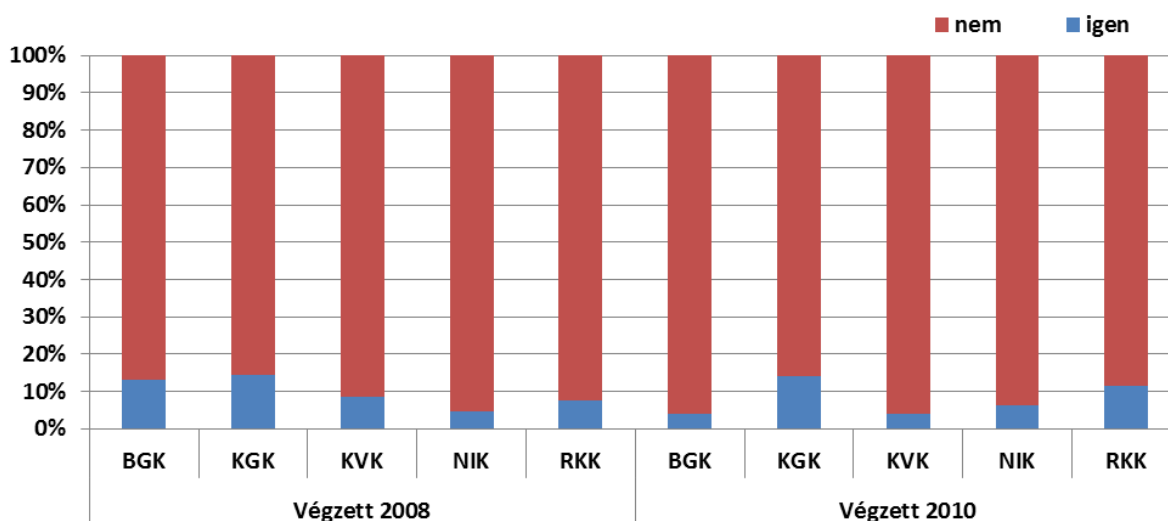
A végzettek az abszolutórium megszerzése után viszonylag alacsony arányban kezdtek tanulmányokat külföldön. Ezek jelentős része – vélhetően – a továbbtanulók közül került ki. Ismét tapasztalható, hogy egyes szakterületeken következetesen megjelenik a külföldi tapasztalatszerzés, míg más területeken ez nem jellemző.

20. ábra: **A kérdőív alapjául szolgáló felsőfokú végzettség megszerzését követően tanult-e hosszabb-rövidebb ideig külföldön?**

A végzés után volt hallgatóink átlagosan 10%-a külföldi munkavállalással is próbálkozott, melynek változásából értékeljük többek között: a hallgatók nyelvtudásának használhatóságát, a szakmai tudásuk nemzetközi elfogadását, de azt a kényszert is, mellyel a hazai munkahelyeknél kedvezőbb ajánlatot kapnak a külföldi munkaadóktól. Jelenleg a szakokat hasonlítjuk egymáshoz képest (az ábra karonként mutatja az eredményeket).

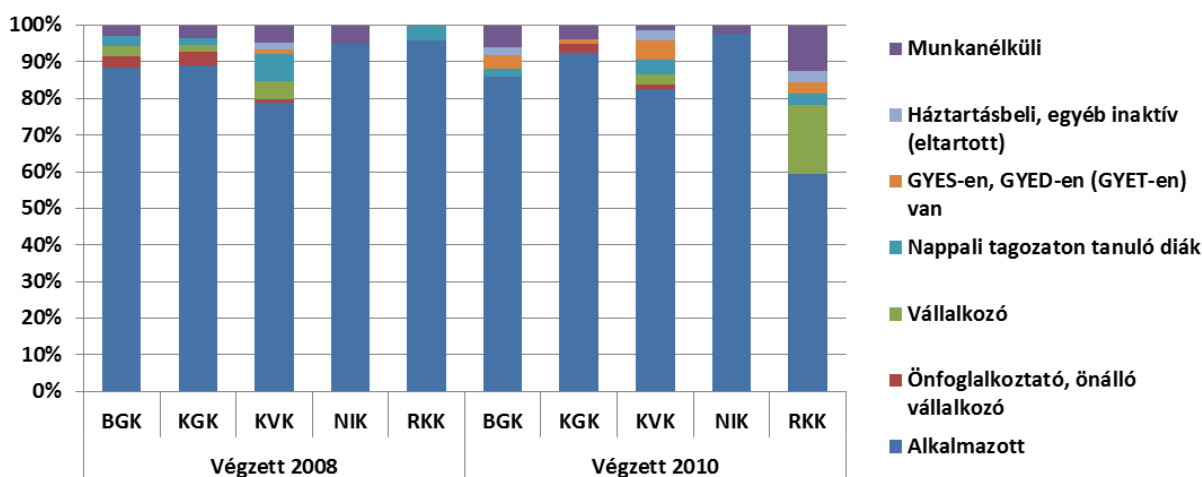
21. ábra: A kérdőív alapjául szolgáló felsőfokú végzettség megszerzését követően dolgozott-e hosszabb-rövidebb ideig külföldön?

5.3. Jelenlegi munkaerő-piaci helyzet

A válaszadóink országos szinten is kiemelkedő arányban élnek aktív munkavállalói vagy továbbtanulói viszonyban. A vállalkozóként dolgozók valós arányát hasonlítva az aktív hallgatóink által tervezett jövőképhez képest alacsonyabb, de az eltérés nem nagyságrendnyi.

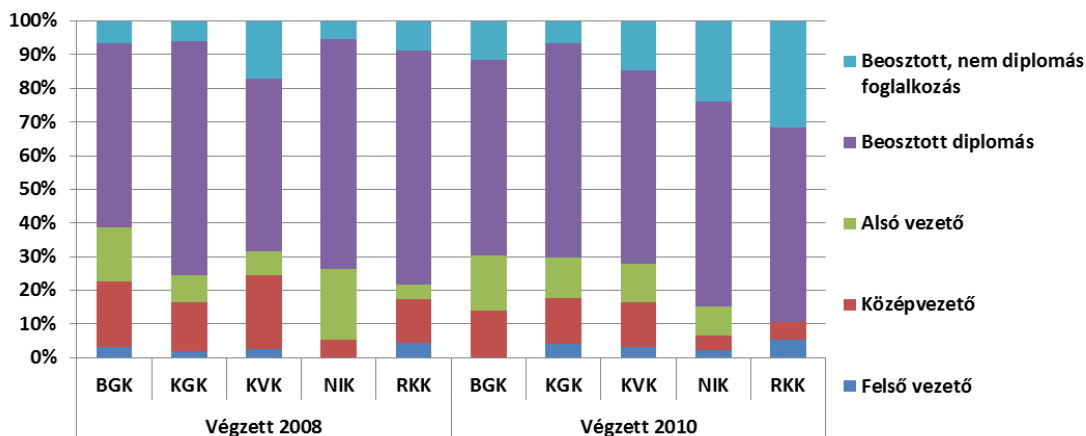
22. ábra: Mi az ön jelenlegi fő munkaerő-piaci státusza?

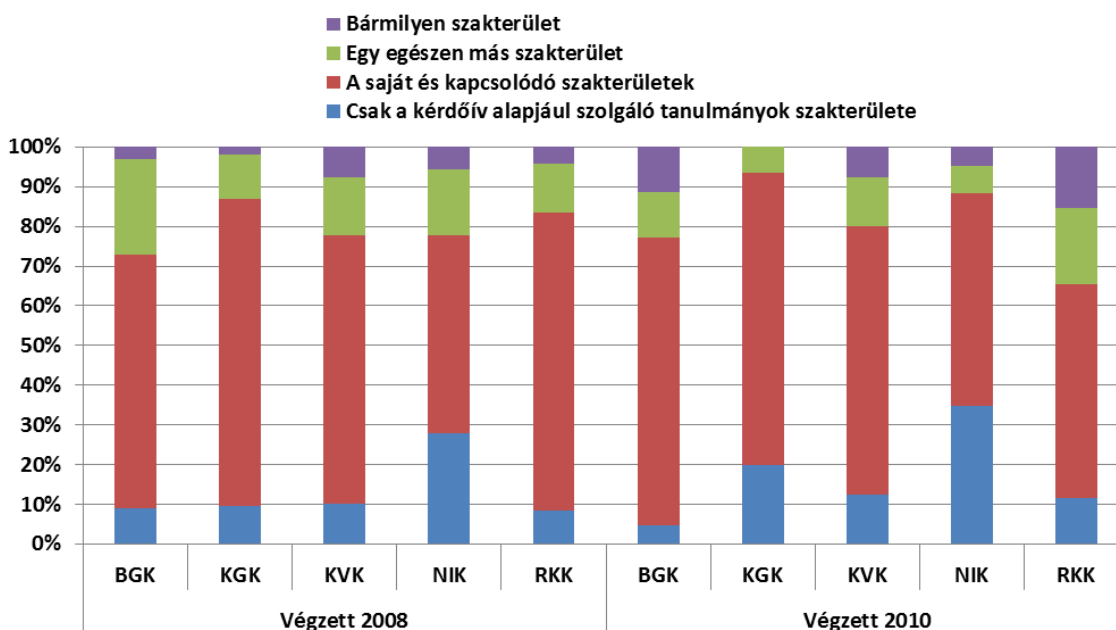
A nálunk végzett munkavállalók munkahelyükön eltérő munkaköröket töltenek be. Egy részük a diplomáját nem igénylő munkát végez. Ezek összességben, átlagosan 15% alatti részarányban vannak. Ezeknek a végzeteknek a részaránya a végzéstől számított idővel arányosan csökken, s találnak diplomájukat hasznosító munkaköröket.

23. ábra: **Milyen beosztásban dolgozik?**

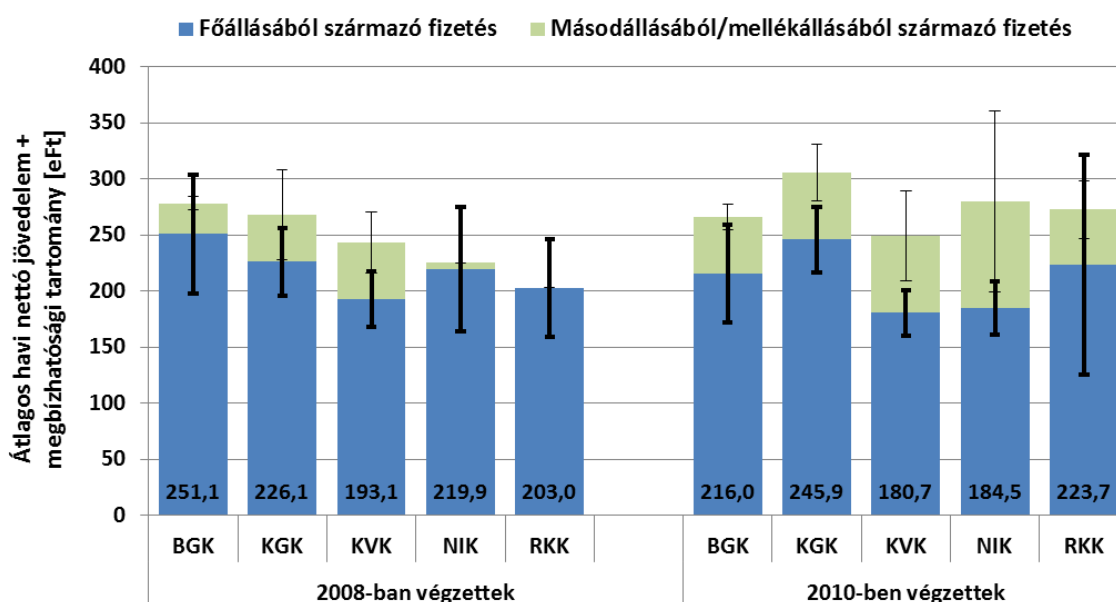
Fontos jellemzője a nálunk oktatott szakoknak, hogy mennyire alkalmas a munkaerőpiacon elhelyezkedő fiatalok számára a képzés során megszerzett szakmai tudás. Ennek felmérése érdekében a végzetek munkájának kapcsolódását vizsgáltuk diplomájuk szakmai tartalmához. Megállapítható, hogy a szakmai ismeretek, illetve a tanult szakismeretek további ismeretekkel kiegészítve kerülnek a legtöbb munkavállaló esetében felhasználásra.

24. ábra: **Véleménye szerint milyen szakterületen végzett tanulmányok felelnek meg a legjobban ennek a munkának?**

Végzettjeink megélhetési lehetősége korosztályi metszetben tükrözi a mérnöki ismeretek megbecsültségét a munkaerőpiacon. A felsőoktatásból kilépő generáció többi részéhez képest jövedelmük magas. Néhány üzleti és jogász elitképzést leszámítva a más szakmák jövedelme jellemzően alacsonyabb. Az eredmények alapján láthatóak erősségeink, de fejlesztéseket is tervezünk, hogy tovább közelíthessünk a legjobbakhoz. Az egyre szaporodó állásbörzét a hallgatók munkaerőpiacra való kijutásukban kívánjuk szervezett eszközökkel támogatni, mely várhatóan a jövedelmek szintjét is emelheti.

25. ábra: *Jellemző, „normál” havi nettó (adózás utáni) fizetés*

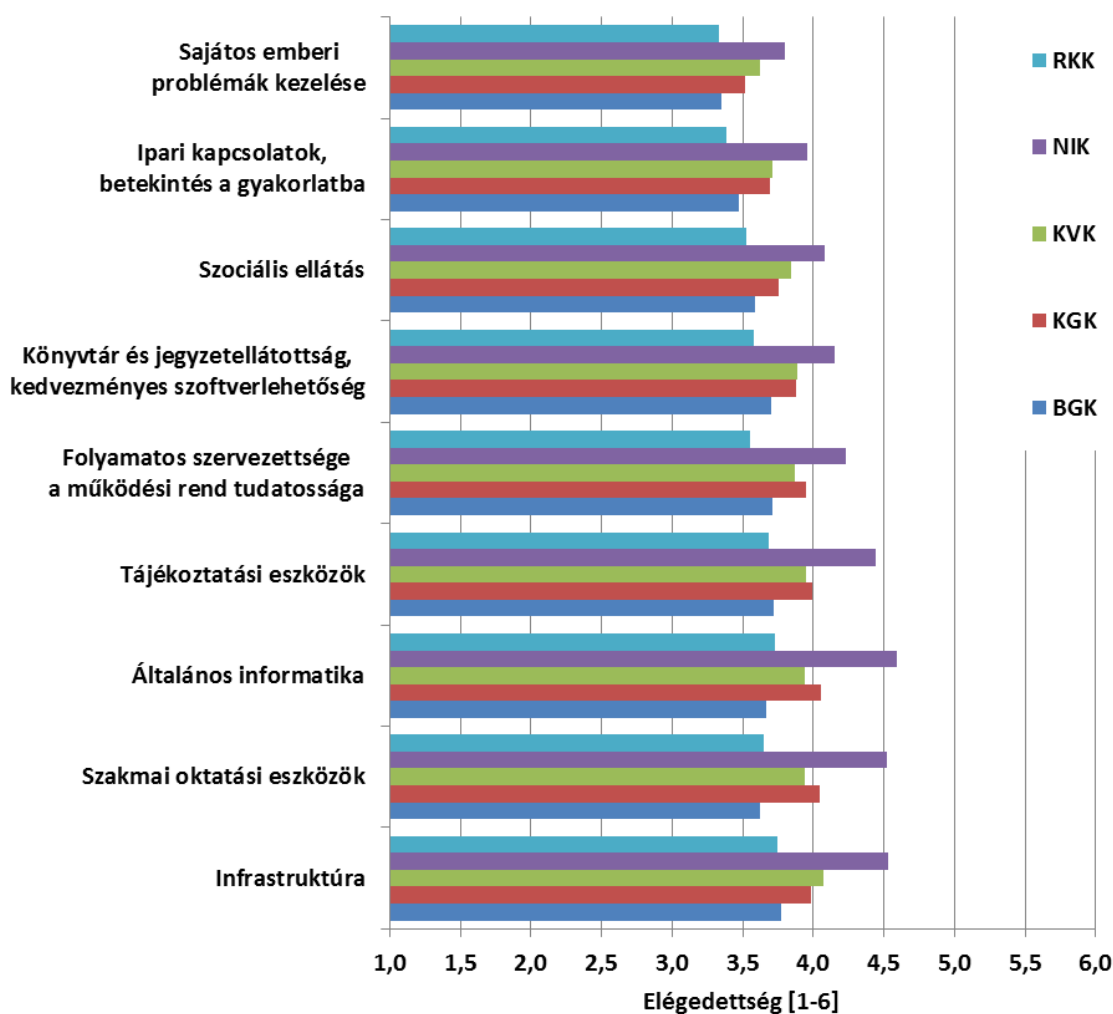
5.4. A megkeresés alapjául szolgáló képzés értékelése

A kutatás egyik sajátos kísérlete, hogy az adatok mennyiségi növekedésével volt hallgatóink számára támogatást nyújthassunk a munkaerő-piaci versenyben. Ehhez olyan kérdéseket teszünk fel, melyben a munkahelyükön tapasztaltak alapján megnevezhetik azokat a szakmai és munkavállalói kompetenciákat, melyekben a többi felsőoktatási intézményben végzettekhez képest erősebben vagy gyengébben szerepeltek. Az összehasonlítás eredményeinek ismeretében végzettjeink tájékozódhatnak a munkaerőpiacon lévő versenytársaik képességeiről. Ennek következtében választhatnak erősségeiket igénylő munkaköröket, vagy további ismereteket szerezhetnek a gyengeségeik területén. Ehhez az egyetem tudatos felnőttképzési stratégiával nyújthat támogatást.

Az eredmények kiértékeléséhez az országos eredmények, a végzetek kompetenciaértékelése hiányzik jelenleg, melyet terveink szerint az országos DPR adatokból tudunk azonosítani a jövőben, amint az országos értékelés teljessé válik. Amennyiben ezek az értékelések nem lennének használhatóak, saját felméréseket használunk végzettjeink támogatásához. Az eredmények bemenetként szolgálnak az intézményben folyó oktatásfejlesztéshez is.

26. ábra: Az egyetemi évek során tapasztalt oktatás és oktatástámogatás színvonala a munkahelyi tapasztalatok tükrében

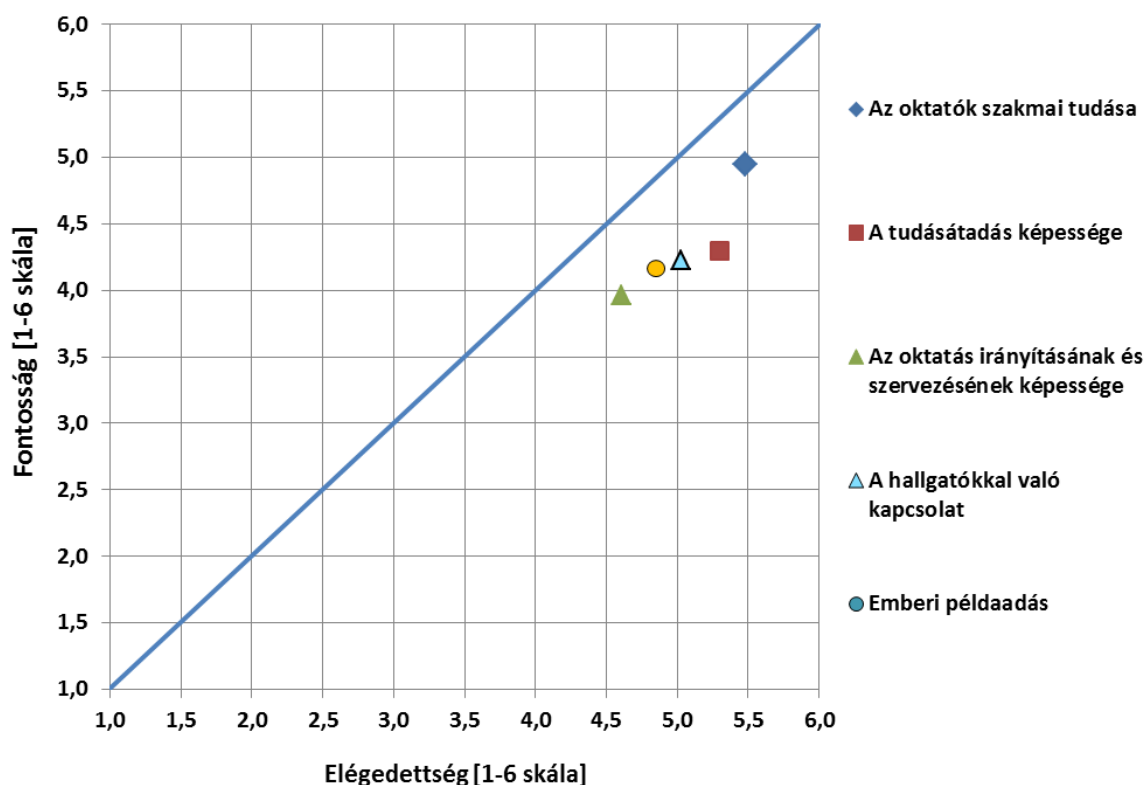

Egyik felmérésünk a végzetek visszatekintő elégedettségértékelése alapján végzi az értékelést. Ez a hallgatóként szerzett kompetenciák használhatóságát tárja fel. Ezek között a kompetenciák között már jelenleg is láthatóak hasznos összefüggések. Megállapíthatjuk, hogy a karok, szakok véleménye kevésbé tér el egymástól, mint a kérdéses területek átlaga egymáshoz képest. Ebből a viszonylag homogén és magas szinten szabályozott képzés előnyei és hátrányai egyöntetűen tükröződnek. Ugyanakkor a karok, szakok kisebb mértékű eltérése rendszeresen egy irányban jelentkezik az átlaghoz képest, ami a karok számára mutat fejleszteni valókat. Sajátos értékelési problémát jelent, hogy a karok közötti hozzáállás mennyiben módosítja a valós értékelést (a legnagyobb aktivitással válaszoló kar leginkább pozitív értékelése még azokra a kérdésekre is, ahol vélhetően azonos szolgáltatást kaptak a hallgatók).

Az elégedettségmérést kiterjesztettük az intézmény fejlesztéséhez alapot adó szempontokra is. Ezeket nemcsak az elégedettség szintje, hanem a fontosságérzet alapján is besoroltattuk a visszatekintő végzettjeinkkel. A kapott értékek kritikusságát az elégedettség és a fontosság aránya alapján jellemeztük, melyben kifejeződik az a szemlélet, hogy az elégedettséggel kapcsolatosan elvárt szintet a fontosság értéke határozza meg: fontosabb szempontoknál nagyobb elégedettséget várva el. Ennek alapján az átlós szakasztól való távolságot értékelve mindegyik szempont közel kiegyenlítettten teljesít, legjobban a tudásátadás képessége.

27. ábra: Az intézményben folyó oktatás emberi tényezőinek megítélése

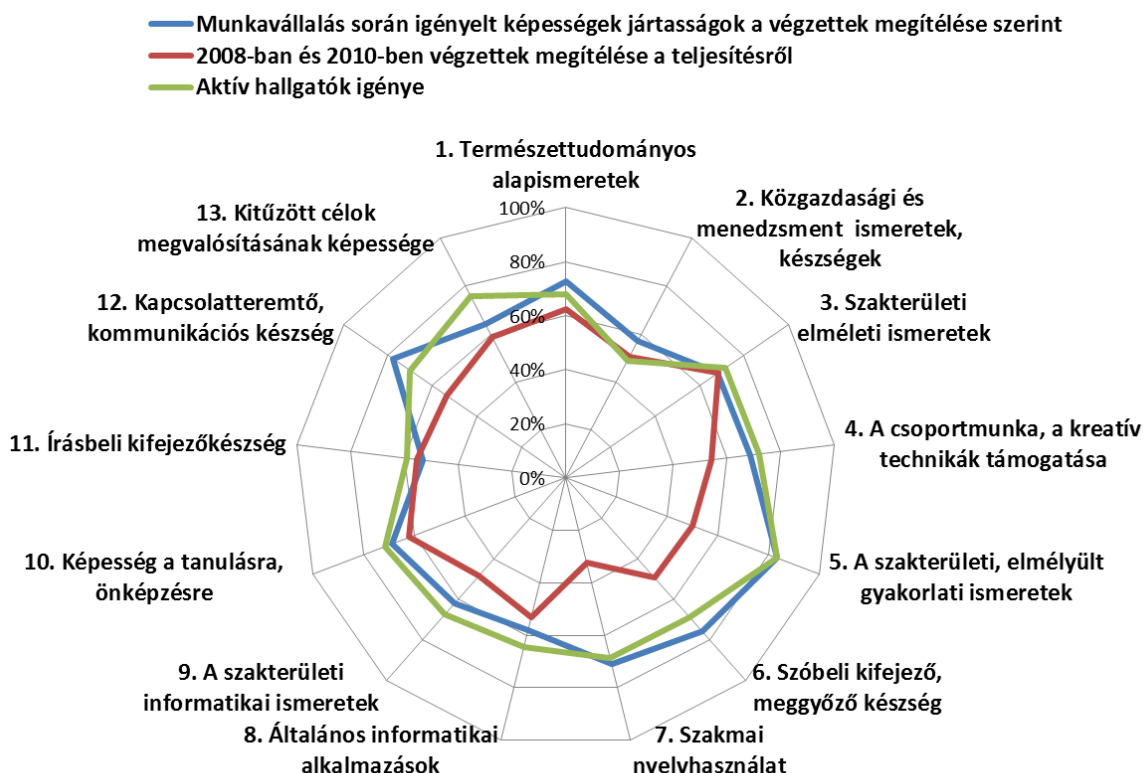

5.5. A felnőttképzéssel kapcsolatos igények

A végzetek számára megfogalmazott kérdéseink az egyes szakmai területeket határolta körül. A kapott válaszok alapján két területet jeleníthetünk meg, mint okot. Egyrészt a képzésre vonatkozó valós igények, másrészt a pillanatnyi tudásszint tükröződik vissza a válaszokban.

A poligonban jelölt értékek esetében az elvárt (igényelt) kompetenciák átlagosan magasabb szintje a teljesítetthez képest jól megmagyarázható az igények természetes túlértékelésével. Az egyes területek esetében lényegesen eltérő szintek azonban kiinduló pontot jelentenek az oktatási folyamat fejlesztésére, illetve a felnőttképzés területeinek kijelölésére. A „szakterületi elméleti ismeretek” esetében az igények és a teljesítések szintje szinte egybe esik, míg a „szakterületi, elmélyült gyakorlati ismeretek” esetében a teljesítés jelentősen eltér az elvárásoktól. Ez utóbbira az oktatási folyamat fejlesztése, illetve a felnőttképzés tudatos kialakítás adhat megoldást.

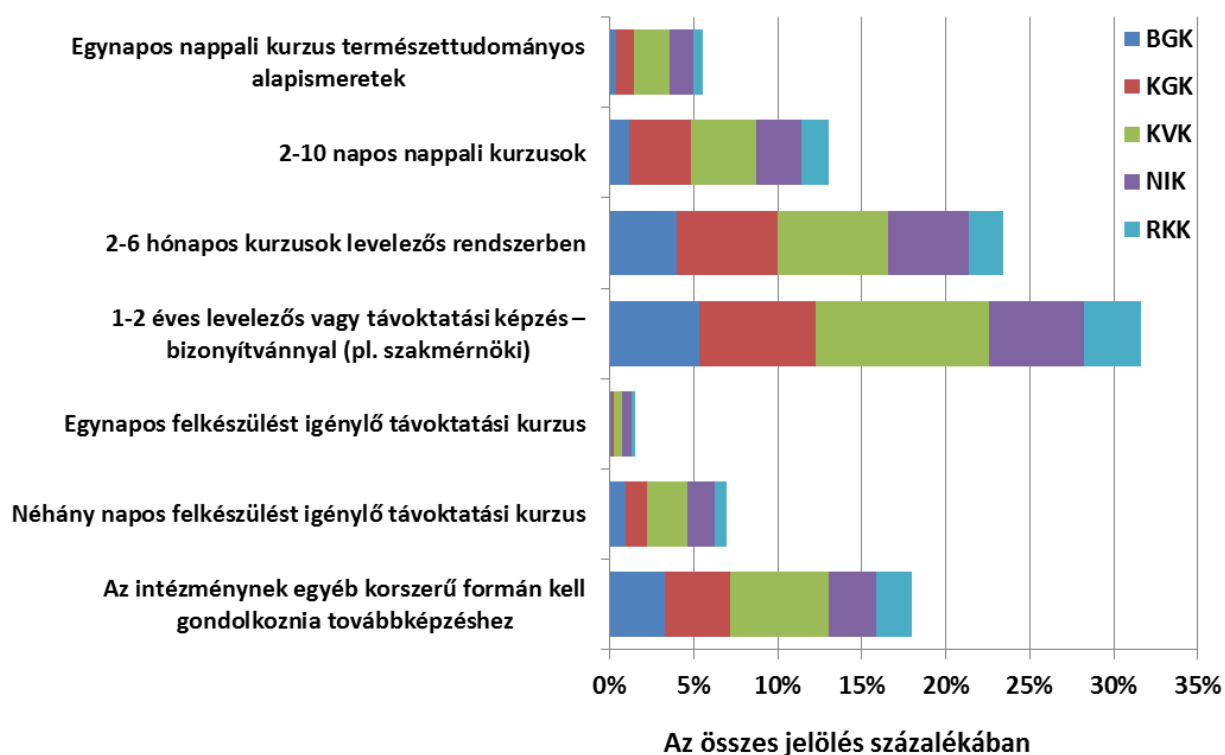
28. ábra: Képességek, jártasságok, melyek fejlesztésében segítheti aktív hallgatóit az Óbudai Egyetem, illetve a képességek, jártasságok fejlesztésének megítélése a végzetek részéről munkaerőpiaci tapasztalataik alapján

A kompetenciakülönbségek felméréseivel valamennyi intézmény végzettje sikeresebb szakmai továbbfejlődés részese lehet, ha az ismertetett módszertan szerint kap visszajelzést. Az intézmény pedig a képzési területekkel, a képzés tartalmi és formai elemeivel bánhat megalapozottabban. A képzési formák tipizálása, a moduláris rendszer kialakítása és a személyi igények megtervezése jelentős támogatást kap a felmérés eredményei alapján. Konkrét felmérést végeztünk arra vonatkozóan, hogy milyen képzési forma iránti igény jelenik meg részükről.

29. ábra: **Melyik képzési forma bővítését látja indokoltnak intézményünk részéről a végzettek számára a továbbtanuláshoz? (2008-ban és 2010-ben végzettek)**

Végzettjeink oktatókról alkotott véleményét sok tekintetben hitelesebbnek találhatjuk, mint az aktív hallgatókét. Mivel rendszeresen mérjük a hallgatók elégedettségét, tanulságos volt az egyes oktatókkal kapcsolatos kiértékelést látni, melyet a végzettek a szakmai életükben és előmenetelükben leginkább „meghatározó” oktatójukat nevezhették meg.

A fejlesztés tanulságos része volt a végzettek által arra a nyitott kérdésre adott válaszok, melyben fontosabb meglátásaikat közölhették volt intézményükről:

- [KGK] „Alacsony követelményeket támasztottak a tárgyak nagy részénél. Könnyű puszkálni, sok tanár engedékeny és lazán veszi a tárgyát. Kevés olyan tárgy volt, amihez valóban meg kellett szenvedni akár a kettesért. Ezek a dolgok az állásinterjúkon buktak ki...”
- [RKK] „Több, külsős szakirányú előadó meghívása (pl. cégvezetők, gyártói képviseltek), akik a legaktuálisabb szakmai ismeretekről, tapasztalataikról tarthatnának néhány előadást.
- [BGK] „A mérnökhöz méltó viselkedésforma bővebb tanítása indokolt (nem csak mérnöki etika) egyes végzett hallgatók példamutatásának hiányosságát illetően!”
- [NIK] „Sokkal több kapcsolat szükséges a leendő munkaadókkal, hogy a diákok való életben található példákkal találkozzanak.”
- [KVK] „... Szervezhető az iskola néha a végzett diákoknak egy-egy napos konferenciát, nyílt napot, hogy mennyit fejlődött az iskola, mióta elhagytuk az iskolát.”
- [BGK] „Köszönöm a többi hallgató nevében is, hogy az Önök Intézményében képezhettem magamat!”
- [KVK] „Olyan mérnöki gondolkodásmódot tanultam meg, melyek által átfogó műszaki megoldásokat látok át, és tudok megszervezni, mélyen részletekbe menő rálátás nélkül is.”
- [BGK] „Elveszett az emberi kapcsolat tanár és diák között! Annak idején még minden tanár tudta, hogy melyik diák kicsoda, honnan jött, mit csinált, stb. Mikor végeztem tanulmányaimmal pedig csak egy Netpun kód voltam minden egyes tanár szemében (voltak persze kivételek).”
- [KGK] „Jó lenne a végzett hallgatók számára gyakrabban állásbörzét tartani.”
- A kérdőív túl hosszú.

6. Összefoglaló

A DPR eredményeinek összegyűjtése lehetőséget teremt az egyetemi folyamatok eredményességének felmérésére. Ez részben alapul szolgál ahhoz az országos adatgyűjtéshez, hogy mely szakok szükségesek a munkaerőpiac és a társadalom szempontjából. Részben azonban a minőségirányítási rendszer kritikus értékelésére, valamint annak fejlesztésére is kiváló adatokat szolgáltat a felmérés. A következő időszakban szerkezeti és tartalmi korrekciók születnek, melyek támogatják a jobb mérési, elemzési, intézményfejlesztési lehetőségeket. Az adatfelvételezés és az adatértékelés első szakasza jól vizsgázott, de több ponton lehet még fejleszteni. Ugyanakkor megállapítható, hogy a felmérések új lehetőséget jelentenek a felsőoktatás szabályozási rendszerében.

A felmérés eddig rendelkezésre álló adatai alapján az alábbi meghatározó kijelentéseket tehetjük:

- 2011-ben az egy és három éve végzetteket kérdeztük meg. A válaszadás a kérdéseinkkel elért hallgatókra vetítve összességében országos viszonylatban is magas a hasonló méretű felsőoktatási intézményekhez képest: 20 % feletti. Ez végzettjeink kötődéséről és felelősségérzetükről tanúskodik, melyért ezúton is köszönetet mondunk.
- A válaszokból kiderült, hogy azok a végzettek, akik munkába kívántak állni 90 %-ban rövid időn belül végzettségüknek megfelelő állásban dolgozhattak. Ez a jelenlegi hazai felsőoktatási arányhoz képest is kiemelkedő.
- A végzettek a diplomájukhoz tartozó ismeretekre alapozva végzik munkájukat, mindegy 80%-ban, mely a szakok munkaerőpiaccal való összhangját mutatja.
- A végzettek jövedelme a korosztályi átlaghoz mérten magas, és folyamatos pozíciójavulást tapasztalunk az évek során.
- Az adatokból leszűrhető pozitív megállapítások mellett nagy számban azonosítottunk olyan területeket, melyek évekre aktív tennivalókat adnak az intézmény minden munkatársának munkájuk, szervezeti hatékonyságuk és kreativitásuk tekintetében. Ehhez keretként a minőségbiztosítási rendszer működik, de szükséges a jól megválasztott intézményi stratégia és valamennyi munkatársunk hivatásszerű elkötelezettsége is.

Felhasznált irodalom:

- [1] What do Graduates Do? Career Planning for Higher Education and Beyond. (2008) Higher Education Careers Service Unit (HECSU)/Association of Graduate Careers Advisory Services (AGCAS), Available from http://www.hecsu.ac.uk/hecsu.rd/documents/Reports/WDGD_Nov08.pdf Accessed: 2009-04-12
- [2] Horváth T.; Kiss L.; Nyerges A.; Roberts É.: Diplomás pályakövetés kézikönyv, Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. – Országos Felsőoktatási Információs Központ, 2009.

A témakörben született fontosabb publikációk:

- KOCZOR Z.; GÁTI J.; NÉMETH-ERDŐDI K.; GÖNDÖR V.: Az önértékelés felhasználása egy ISO 9001-es alapú felsőoktatási minőségirányítási rendszerben, XV. Épületgépészeti, Gépészeti és Építőipari Szakmai Napok, Debrecen (2009)
- KOCZOR, Z.; NÉMETHNÉ ERDŐDI, K., GÖNDÖR, V.; Improvements realized using self-evaluation based on quality award in higher education, 45th International Congress IFKT, Ljubljana, 27-29 May 2010., pp. 215 ISBN 978-961-6045-79-7
- Göndör V., "Elégedettség mérések értékelésének fejlesztése", Tudomány és innováció a jövő szolgálatában Workshop, Budapest, 2008.
- Koczor Z.: A felsőoktatási minőségfejlesztés irányai, NYME, TÁMOP 4.1.2./C , Győr, 2010.
- Csala Z. B.: A diplomás pályakövető rendszer fejlesztése a felmérési adatok tükrében, szakdolgozat, Óbudai Egyetem, 2010 (Konzulens: Göndör Vera)
- Koczor Z.; Gáti J.: Minőségirányítás és marketing, Egyetemi marketing, PTE, pp. 209-232, 2010.
- Koczor Z., Gáti J., Göndör V.: A felsőoktatási marketing folyamatok minőségügyi támogatása, III. Felsőoktatási Marketing Konferencia, Pécs (2010)
- V. Göndör, Z. Kertész, and Z. Koczor: Improvements using the results of graduate career track system, International Joint Conference on Environmental and Light Industry Technologies, Budapest, 2010.
- Dr. Koczor Zoltán-Göndör Vera: Mérőmódszertani értékelések és az eredmények felhasználása a DPR felmérése kapcsán, Magyar Minőség XX. évf. 11. szám, 2011, pp. 19-26